

Effektrapport för Hörselskadades Riksförbund (HRF) 2022

Namn: Hörselskadades Riksförbund (HRF)

Organisationsnummer: 802004–4510

Juridisk form: ideell organisation

Hörselskadades Riksförbund (HRF) är hörselskadades befrielse rörelse. En ideell, partipolitiskt och religiöst obunden intresseorganisation för alla med hörselnedsättning, tinnitus, ljudöverkänslighet och Menières sjukdom. Vi är också till för föräldrar till hörselskadade barn och andra närstående. HRFs främsta syfte är att tillvarata hörselskadades intressen. Att visa vägen till ett hörselsmart samhälle, där alla hörselskadade kan leva i full delaktighet och jämlikhet så att ingen behöver känna sig utanför på grund av sin hörselskada.

Ända sedan organisationen bildades 1921 har HRF verkat för att riva hinder och öppna dörrarna till en bättre framtid för hörselskadade, både i Sverige och i övriga världen. Delaktighet och hörselsmarta lösningar var A och O för Gerda, Alma och de andra eldsjälar som lade grunden till vår organisation för 100 år sedan. De skapade mötesplatser för hörselskadade, tillämpade ny teknik och stärkte hörselskadades kompetens och självförtroende. De var ständigt i rörelse – framåt. Vi är besjälade av precis samma strävan än idag. Också i dag sätter vi fokus på att stärka den hörselskadade individen, genom kunskap, gemenskap och egenkraft. Också i dag agerar vi för att förändra samhället, så att hörselskadade får bättre villkor. För ett hörselsmart samhälle med full delaktighet och jämlikhet.

Idag uppstår många situationer där samhället inte är inkluderande och det är vanligt att hörselskadades behov förbises, lågprioriteras eller till och med avfärdas. Vi i HRF vill att alla hörselskadade ska kunna känna sig starka, trygga, delaktiga och jämlika med andra. Fria att leva sina liv utan onödiga hinder, med hörselsmarta strategier och lösningar för en väl fungerande vardag, och med mod att vara öppna om sin hörselskada och sina behov. Detta gäller oavsett typ och grad av hörselskada, i alla skeden av livet.

HRFs ändamål och verksamhet

HRFs ändamål anges i våra stadgar (§ 1):

- att tillvarata hörselskadades intressen samt värna våra mänskliga rättigheter genom att hävda vår rätt till delaktighet och jämlikhet på alla områden
- att genom förenings-, informations-, kultur- och bildningsverksamhet verka för ökad hörselskadekunskap och fungerande kommunikation
- att genom verksamhet på alla nivåer i organisationen ge förutsättningar för social gemenskap
- att initiera och stödja sådan forskning och utveckling som tillvaratar våra intressen

- att aktivt medverka i den internationella utvecklingen inom områden som berör oss
- att vid behov ekonomiskt stödja barn, ungdomar och vuxna
- att verka för att förebygga hörselskador och hälsoproblem till följd av hörselskador

HRFs vision är *ett hörselsmart samhälle där alla hörselskadade kan leva i full delaktighet och jämlikhet. Ett samhälle där våra rättigheter respekteras och där vi kan förverkliga oss själva, på våra villkor.*

När samhället förändras, förändras även förutsättningarna för hörselskadade och därför kommer HRF förmodligen alltid att behöva arbeta för att säkra hörselskadades rättigheter och delaktighet.

I ett hörselsmart samhälle ser vi flera saker som vi idag arbetar för att uppnå på kort och lång sikt:

- **En hörselvård att lita på**

Regionernas specialistvård för hörselskadade är livsviktig. Genom rätt insatser i rätt tid kan människor med olika typer av hörselskador få en bra tillvaro med fungerande kommunikation och delaktighet, och onödigt ohälsa och utanförskap kan undvikas.

- **Hörselsmart utformning**

Tillgängliga och användbara lokaler, miljöer, produkter och tjänster i samhället är en förutsättning för full delaktighet för hörselskadade. Det är viktigt att det finns textning, bättre hörbarhet, teleslingor och tolkservice för att hörselskadade ska kunna ta del av information och delta i det offentliga samtalet. Och delaktighet är i sin tur en förutsättning för ett öppet, demokratiskt och jämlikt samhälle, där hörselskadade är fria att utöva sina rättigheter och fullgöra sina skyldigheter.

- **Delaktighet i utbildning**

Väl fungerande kommunikation är helt avgörande i all slags utbildning och annan pedagogisk verksamhet för att hörselskadade barn och vuxna ska kunna prestera och vara delaktiga i undervisning och skolmiljö på samma sätt som andra. Detta lägger grunden för att hörselskadade kan utbilda sig med optimala förutsättningar för personlig, akademisk och social utveckling.

- **Ett hållbart, hörselsmart arbetsliv**

Möjlighet till tidig rehabilitering samt olika typer av stöd i arbetslivet är avgörande för att hörselskadade ska ha likvärdiga möjligheter att arbeta, göra karriär och vara delaktiga i arbetslivet, precis som andra. Det minskar också risken för ohälsa, samtidigt som hörselskadade arbetstagare får möjlighet att utveckla sin kompetens, trivas och prestera fullt ut under ett långt arbetsliv. Hörselfrågorna behöver därför vara en självklar del av det systematiska arbetsmiljöarbetet på varje arbetsplats, så att arbetsgivare och fack kontinuerligt arbetar för att utveckla hållbara, hörselsmarta arbetsmiljöer, med god ljudmiljö, hörhjälpmedel, kunskap om hörselskadades behov och ett öppet, inkluderande arbetsklimat.

- **Tillgänglig och trygg vård och omsorg**

Kommunikation är viktigt för alla människors trygghet. Men i situationer då vi behöver vård och omsorg är det särskilt viktigt att det är enkelt att ta del av information och kommunicera, både med vårdpersonal och närstående. Goda förutsättningar för kommunikation minskar risken för allvarliga missförstånd om sjukdomstillstånd, läkemedel med mera. Det skapar också delaktighet och möjliggör patientinflytande, som är en lagstadgad rättighet. All hälso- och sjukvård samt vård- och omsorgsverksamhet behöver vara tillgänglig för hörselskadade. Kunskapsnivån måste vara särskilt hög inom verksamhet som riktar sig till målgrupper där det kan antas finnas många hörselskadade, till exempel äldre. Det är också viktigt att det är enkelt för äldre och andra vård-/omsorgstagare att få praktiskt stöd med hörapparater, hörselimplantat, hörhjälpmedel, tillgänglighet med mera i sitt hem/boende.

- **Kunskap, forskning och utveckling**

Kunskap är grunden för positiv utveckling. Genom statistik, faktainsamling, undersökningar och analyser blir det möjligt att upptäcka brister, se sammanhang och möjligheter samt att fatta välgrundade beslut. Forskning och utveckling ökar vår kunskap och banar väg för framsteg, vilket i sin tur kan ge högre livskvalitet för hörselskadade, på både kort och lång sikt. Att främja, initiera, medverka i och ekonomiskt bidra till forskning och utveckling är därför en central del av HRFs arbete för ett hörselsmart samhälle, där hörselskadade kan leva i full delaktighet och jämlikhet.

HRF är en drivande kraft i arbetet för ett hörselsmart samhälle. Det gör vi genom att:

Påverka: HRF påverkar politiker och andra beslutsfattare på alla nivåer i samhället, genom att presentera fakta, förklara och argumentera. Vi talar om hur det är – och hur det borde vara. Vi väcker opinion och ger hörselskadade en stark röst i samhällsdebatten. Vi arbetar för rätten till god vård och ett hållbart, hörselsmart, arbetsliv.

Upplysa: HRF sprider välunderbyggd kunskap om hörselskadade och hörselskador. Vi gör undersökningar, klargör sammanhang och visar vägen till förbättringar. Som ett led i detta upplysningsarbete tar vi initiativ till och stödjer hörsselforskningen.

Stödja: HRF ger stöd till enskilda hörselskadade och anhöriga. Vi stärker enskilda så att de utvecklar kompetens och insikt samt får självförtroende att påverka och förbättra den egna vardagen. Det gör vi bland annat i våra föreningar och i våra diskussionsgrupper på Facebook, som erbjuder gemenskap och erfarenhetsutbyte, samt via HRFs rådgivningstjänst Hörsellinjen och HRFs juristkonsult, som ger medlemmar juridiskt stöd i socialförsäkringsfrågor.

Främja kunskap, forskning och utveckling: Kunskap är grunden för positiv utveckling. Genom statistik, faktainsamling, undersökningar och analyser blir det möjligt att upptäcka brister, se sammanhang och möjligheter samt att fatta välgrundade beslut. Vi lyssnar in och sammanställer hörselskadades erfarenheter som blir underlag för beslutsfattare. HRF bidrar till forskning som ökar vår kunskap och banar väg för framsteg, vilket i sin tur kan ge högre livskvalitet för hörselskadade, på både kort och lång sikt.

Så vet vi att vi gör skillnad

HRFs verksamhet genomsyras av vår vision och visionen är den yttersta effekten av vårt arbete. I takt med att samhället förändras, förändras och utmanas också villkoren för hörselskadade. Detta är en ständigt pågående process där HRF bidrar med kunskap och expertis för att säkra hörselskadades rättigheter under alla omständigheter.

HRF bevakar noga samhällsutvecklingen och de politiska processerna på riks-, region- och kommunnivå för att följa upp vilka effekter vårt arbete och vår verksamhet får. Vi genomför egna undersökningar, bevakar nyheter, kartlägger samhällsförhållanden, sammanställer och analyserar statistik och fakta från andra aktörer samt bevakar och initierar, politiska beslut, forskning och utveckling på nationell nivå. På så vis mäter och bevakar vi vilken effekt vårt arbete genererar, samt vilken effekt samhällsförändringar får för hörselskadade. Att väcka opinion handlar också om att göra hörselskadade mer synliga, som en självklar och respekterad del av mångfalden i samhället. Vi vill få människor att förstå hur det är att vara hörselskadad och vad som behövs för att vi ska kunna vara delaktiga.

Det är viktigt att ha i åtanke att alla framgångar inte alltid kan kvantifieras eller mätas med nyckeltal – som till exempel när SVT började texta alla regionala nyhetssändningar, eller när SKR beslutade att regionerna ska införa vårdförlopp för personer med grav hörselnedsättning. Vi följer och mäter löpande resultat på kvalitativ nivå genom berättelser och erfarenheter från människor med hörselskada och genom framgångar som förändrar liv för individer lokalt, exempelvis efter politiska beslut eller förändringar inom en kommun eller region. För HRF handlar framgångar i hög grad om att få igenom beslut och ställningstaganden som stärker hörselskadades rättigheter och möjligheter. Genom att lyssna på hörselskadades erfarenheter, exempelvis genom samtalen som kommer in till Hörsellinjen och genom berättelser från vår verksamhet, får vi en bild av hur hörselskadades vardag och behov ser ut – vilka konsekvenser samhällsförändringar får för individen. Likväl får vi en bild av vad vi behöver arbeta mer med när vi möter hörselskadades negativa erfarenheter och utmaningar.

Verksamhetsåret 2022

I början av året verkade coronapandemin äntligen vara över och människor kunde börja träffas igen. Entusiasmen var hög när HRFs föreningar och distrikt, som knappt hade träffats annat än digitalt under två års tid, slog upp dörrarna till sin verksamhet igen.

Men det tog inte lång tid innan nästa kris bröt ut. Rysslands invasion av Ukraina förändrade vår bild av ett lugnt och tryggt Europa. Nyhetsbevakningen var massiv och med stor oro följde svenska folket rapporteringen från kriget via TV, webb och radio. HRF manade tidigt på om vikten av att all information, även direktsänd via webb-tv, skulle vara tillgänglig genom autotextning – något som ledde till att textningen ökade under perioden. Snabbt inkom också förfrågningar från hörselskadade till HRF om att göra något för att stötta och visa solidaritet med hörselskadade på flykt undan kriget i Ukraina. I krig och på flykt är tillgången till hörhjälpmedel och batterier långt ifrån en självklarhet. Att inte höra i krig innebär en särskild utsatthet. Att inte nås av information, larm eller andra typer av ljud är direkt livshotande. Därför startade HRF en insamling till förmån för hörselskadade på flykt undan kriget i Ukraina, något som engagerade många medlemmar.

Året har också präglats av riksdagsvalet. Textning, god hörbarhet och annan hörseltillgänglighet är en förutsättning för verklig demokrati. Men även i 2022-års valrörelse var bristerna många och HRF kunde än en gång konstatera att "Svensk politik hörs för dåligt".

I maj 2022 fick HRF än en gång toppbetyget "Högt anseende" i Kantar Sifos Anseendeindex, som publicerades i slutet av maj. Kantar Sifos Anseendeindex är en årlig opinionsundersökning som mäter hur en organisation uppfattas av allmänheten vad gäller kännedom, trovärdighet, genomslag i media med mera och hur det förändras över tid. Ungefär 85 procent av allmänheten känner till HRF mest till namnet, medan ungefär 40 procent har närmare kännedom om vad vi vill och gör.

I korta drag: Resultat och framgångar under 2022

- 1 780 nya medlemmar och 943 nya månadsgivare välkomnades till HRF!
- HRF.se hade över 620 000 unika sidvisningar. En ökning på 13 procent jämfört med föregående år.
- HRFs Facebookgrupper växte med 25 procent under 2022 och hade vid årets slut sammanlagt närmare 13 000 medlemmar.
- Under 2022 testade sig ungefär 25 000 personer med Hörseltestaren. Över en halv miljon människor har gjort HRFs digitala hörseltest sedan det lanserades på webben 2009.
- Tre nya HRF Talks hade premiär under 2022. Sammanlagt har dessa videoinspelningar med profiler inom hörselområdet fått omkring 1 000 visningar.
- Än en gång fick HRF toppbetyget "Högt anseende" i Kantar Sifos Anseendeindex.
- Hörsellinjen hade över 2 500 kontakter under året och horsellinjen.se hade drygt 350 000 unika sidvisningar.
- HRF skickade 22 ärenden gällande socialförsäkringsfrågor till HRFs juridiska konsult som ger stöd och råd till medlemmar.
- Det nya digitala nätverket för personer med Cochleaimplantat som bildades under 2021 har fortsatt att träffas två gånger under 2022.
- Ett tiotal hörselsmarta webinarier och utbildningar har bidragit till ökad kunskap och gemenskap för medlemmar, förtroendevalda och lokal kanslipersonal.
- SVTs "Fråga Doktorn" inledde Hörselveckan med ett temaprogram om hörsel.
- Runt 40 HRF-föreningar genomförde ett 70-tal olika aktiviteter under Hörselveckan. Som en följd av aktiviteterna välkomnades 286 nya medlemmar till HRF!
- Under våren genomfördes den första utbildningen någonsin för skrivtolkar i Bolivia, tillsammans med HRF.
- Efter valet vann HRF en stor seger då det nya styret i Region Stockholm meddelade att de kommit överens om att avveckla Fritt val-systemet.

- Ett nytt vårdförlopp för personer med grav hörselnedsättning skall efter långt arbete där HRF medverkat nu implementeras i regionerna.
- HRF lyckades stoppa att audionombildningen i Lund pausades på grund av lågt söktryck och i stället ska man nu marknadsföra yrket och utbildningen för att locka fler att bli audionomer.
- För andra året i rad anordnade HRF en utbildning för hörselinstruktörer. Fjorton deltagare har fått ökad kunskap för att ännu bättre kunna möta hörselskadade i sitt arbete i kommunerna.
- HRF uppmärksammade den bristande tillgängligheten i Almedalen genom en debattartikel i News 55: "En av fem väljare stängs ute från Almedalsveckan". Kritiken lyftes också av HRFs förbundsordförande Mattias Lundekvam i en intervju med SVT Nyhetstecken.
- Under Almedalsveckan 2022 kunde skrivtolkningen av partiledartalen för första gången laddas ner till mobilen. En framgång för HRF, som länge kämpat för att alla ska kunna ta del av textningen.
- Tack vare HRFs hårda påverkansarbete kunde TV4s partiledarutfrågningar, partiledardebatt och valvaka ses med text i TV4 Play.
- "Hörselskadade har svårt att följa valrörelsen" och "Debatt måste vara tillgänglig för alla" var budskapet i de insändare som publicerades i ett 40-tal lokala medier inför valet.
- HRFs kontakter med Expressen inför valrörelsen resulterade i att Expressen valde att texta sin partiledardebatt, både direkt och i efterhand.
- Tack vare en skrivelse från HRF valde Kristdemokraterna att markera mot att Aftonbladets debatt inte textades och kommenterade detta både till HRF och i sociala medier.
- Genom samarbete med Sveriges Radio har HRF startat ett projekt kring utveckling av tillgänglighetstjänsten "Tydligare tal" även för radio, som hittills bara funnits i SVT Play.
- Efter påtryckningar från HRF rättade Telia till slut ett fel i sina nya "TV- och streamingboxar". Felet gjorde bland annat att användaren inte kunde ta fram undertexter. Bolaget erkände att de gjort fel och kunderna kunde erhålla prisavdrag på grund av fel i bolagets tjänst.
- Cirka 325 personer inom offentlig sektor deltog i ett online-event om autotextning som inleddes av HRFs förbundsordförande Mattias Lundekvam. Eventet var en del av projektet "Alla kan texta" i samarbete med Allmänna Arvsfonden och Funka.
- Efter dialog med HRF har 1177 påbörjat arbetet en automatiserad chatt-tjänst för symtombedömning som komplement till Vårdguiden på telefon.
- Efter påstötningar från HRF började Försvarsmakten direkttexta och teckenspråkstolka sina veckovisa pressträffar då kriget i Ukraina bröt ut.
- HRF samlade in över 90 000 kr till hörselskadade personer på flykt undan kriget i Ukraina. Under september skickades den första lasten med hörapparatsbatterier till.
- Tack vare gåvor och bidrag kunde HRF dela ut över 1,7 miljoner till sex projekt inom hörsel-forskningen i Sverige via Hörsel forskningsfonden. Forskning som ämnar göra skillnad för hörselskadade på lång och kort sikt.

Fördjupade framgångar: Ökad tillgänglighet genom textning och bättre hörbarhet

Att inte kunna ta del av debatter, underhållning och nyheter i TV, video och radio bidrar till utanförskap. När livsviktig information inte når fram, riskerar det att få förödande konsekvenser. Det försvårar också att hänga med i arbetslivet, på familjemiddagen och i andra sociala sammanhang. Textning och hörbarhet i olika medier är därför en angelägen fråga för hörselskadade och bidrar till ett mer inkluderande samhälle. Varje enskild förändring – som när det går att chatta med 1177 Vårdguiden eller när valdebatter går att följa i realtid tack vare autotextning, förändrar livet för landets 1,5 miljoner hörselskadade.

HRFs framgångar inom textningsområdet bygger till stor del på ett aktivt och målinriktat arbete för att sprida kunskap och påverka makthavare i ärenden som får effekt både på kort och lång sikt. Det är ett område där HRF med förhållandevis små medel kan uppnå stor nytta. När kompetent personal, föreningar och medlemmar engagerar sig för samma mål blir allt möjligt. När samhällsutvecklingen dessutom drar åt samma håll kan det snabbt bli genomförbart.

Utvecklingen av textningsmetoder går i rasande fart. Under de senaste åren har vi sett något av en textningsrevolution, tack vare AI-teknologi och tack vare att textning av rörligt innehåll har kommit långt fler än hörselskadade till användning. Nu finns helt nya möjligheter att automatiskt omvandla tal till text. Sådan autotextning kan innehålla en del fel, men verktygen blir allt ”smartare” ju mer de används. Kvaliteten på svensk autotextning blir därför snabbt bättre och detta ger HRF och hörselskadade många nya möjligheter. Trots detta finns det en spridd missuppfattning om att textning är dyrt, svårt och tidskrävande. Det saknas också praktisk kunskap om hur det går till att ordna text. Här kan HRF både sprida kunskap och ge stöd, men vi behöver även fortsatt bevaka den tekniska utvecklingen och arbeta för att den inte ska avta.

Fler textar – tack vare HRF

HRF arbetar för att driva på utvecklingen inom textning där vi ser att den riskerar att stanna av eller begränsas. Vi vet att det går att autotexta direktsänd webb-TV – men det har krävt ytterligare ansträngning av mediabolagen för att lösa tekniska utmaningar. Tack vare vårt ihärdiga arbete ser vi nu en fortsatt positiv utveckling. Ett tydligt exempel på detta var när kriget i Ukraina bröt ut. Vårt behov av information var nära nog omätligt. Nyhetsredaktionerna började genast rapportera om händelseutvecklingen, och sände direkt, timme efter timme, dag efter dag. SVT textade i princip allt redan dag ett. Men inte TV4, Aftonbladet och Expressen. Efter påstötningar från HRF började också TV4 till slut att texta sina extrasändningar. Även Forsvarsmakten hade missat att viktig information till allmänheten måste vara tillgänglig även för hörselskadade. Varje vecka direktsändes deras pressträffar på webben – utan text. Men efter påstötningar från HRF började myndigheten både direkttexta och teckenspråkstolka pressträffarna. Detta är viktiga segrar, inte bara för HRF, utan för alla hörselskadade i Sverige som plötsligt kunde ta del av viktiga, direktsända, nyheter och information.

Nya möjligheter

När nya tjänster utvecklas kan HRF vara med och se till att hörselskadade får kännedom om dem, bland annat genom att kommunicera direkt med våra medlemmar. I arbetet för mer och bättre

textning har HRF fått en expertroll och representerar hörselskadades åsikter och behov. Under våren har vi exempelvis haft flera kontakter med Inera som arbetar med utveckling av e-tjänster för bland annat 1177 Vårdguiden. För att effektivisera vården kommer regionerna att erbjudas en ny automatiserad tjänst för symptombedömning – som ett komplement till 1177 Vårdguiden på telefon. Prognosen är att den kan komma igång i början av 2023 i minst tio regioner. Den kommande e-tjänsten väntas leda till ökad tillgänglighet för hörselskadade, men den blir troligen inte helt likvärdig med en kontakt med 1177 på telefon.

Det är inte bara den som sänder ut budskap som behöver kunskap om autotextning och ny teknik – också den som ska använda tekniken, mottagaren, behöver förstå hur man gör. Gång på gång ser vi hur exempelvis äldre hamnar utanför, bara för att de inte har kunskap om vilka möjligheter de har via sin smartphone eller hur de kan använda sina hjälpmedel på ett bra sätt. Detta är ett problemområde som riskerar att falla mellan stolarna - vem har ansvaret för att alla kan använda den nya tekniken? Här har HRF en fortsatt viktig roll för att sprida kunskap och möjlighet att nå ut till våra medlemmar med information.

Hörselskadades erfarenheter gör skillnad

HRF är en organisation för hörselskadade, av hörselskadade och det är den praktiska, mänskliga, erfarenheten som är vår absoluta styrka. Genom Hörsellinjen blir vi snabbt varse när hörselskadades rättigheter står på spel. Som i fallet när Telias boxar inte erbjöd möjligheten till undertexter. Under hösten kom det in flera klagomål till HRF och Hörsellinjen från kunder som använder Telias relativt nya "tv- och streamingboxar" för att titta på tv. Boxarna saknar möjlighet till att ta fram text-tv, det vill säga möjligheten att ta fram nyheter på text-tv eller ta fram undertexter via sidan 199. Boxarna saknar också stöd för att ta fram undertexter på något annat sätt. HRF hade kontakt med Myndigheten för press, radio och tv, MPRT, samt många kontakter med Telia som slutligen backade och rättade till problemen, men först under november månad. Bolaget erkände att de gjort fel och att kunderna kunde erhålla prisavdrag på grund av fel i bolagets tjänst. Fallet med Telia är ett gott exempel på hur HRF genom Hörsellinjen snabbt lyckas tillvarata hörselskadades erfarenheter för att påverka och förändra.

Samarbete får effekt

Det är glädjande att när vi samarbetar med andra stora aktörer ser vi en direkt effekt, vilken bland annat visar sig i våra egna medlemsenkäter. Detta ser vi särskilt i samarbetet med SVT/SR inom ramen för utvecklingen av tjänsten Tydligare Tal, autotextning i SVTPlay och textning av radio. HRF har haft en löpande dialog med Sveriges Radio om att skapa en liknande funktion som SVT har på SVT Play med "Tydligare tal" – en tillgänglighetstjänst som sänker bakgrundsljudet och framhäver talet och därmed ökar hörbarheten. Under våren ordnade HRF en liten fokusgrupp med en handfull HRFare som bistod SR med att testa demoversioner av ljudfiler med Tydligare tal. Försöket slog väl ut och SR har tagit med sig frågan och skapat ett större projekt för att utveckla Tydligare tal med automatiserade processer för att åstadkomma tjänsten. Förhoppningsvis får vi se resultat av arbetet nästa år. HRF har också lyft behovet av textad radio i dialogmöte med SR. Textad radio kan åstadkommas framför allt i digitalradio och produceras antingen manuellt eller med stöd av autotextning.

Valet 2022: Svensk politik hörs för dåligt

Var femte väljare har en hörselnedsättning. Textning, god hörbarhet och annan hörseltillgänglighet är därför en förutsättning för verklig demokrati. Men även i 2022 års valrörelse var bristerna många och HRF kunde än en gång konstatera att "Svensk politik hörs för dåligt".

Inför valrörelsen ställde HRF krav på en tillgänglig, "hörselsmart valrörelse". Vi spred checklistor och praktiska råd för tillgängliga valmöten via faktablad och en särskild valwebb: hrf.se/val2022.

Det var självklart för SVT att direkttexta sina valdebatter och valvakan 2022, tack vare HRFs mångåriga påverkansarbete. Även TV4 har ökat textningen efter HRFs aktiva påverkansarbete där vi bland annat drivit att all textning som de producerar ska kunna levereras i alla deras plattformar. Det har länge varit ett tekniskt problem att se direkttextade program i TV4 Play. Men den 5 september 2022 meddelade TV4 att de löst de tekniska problemen och att deras sändningar som var direkttextade i linjär TV också kunde ses textade i TV4 Play. Det betyder bland annat att deras partiledarutfrågningar, partiledardebatten och valvakan kunde ses med text i TV4 Play.

Aftonbladet och Expressen anordnade också direktsända valdebatter, och de hade inte textat debatterna i tidigare valrörelser. HRF hade därför flera kontakter med dessa mediehus inför valrörelsen. Det gav ett blandat resultat: Expressen valde att texta sin partiledardebatt, både direkt och i efterhand, medan Aftonbladet beslutade att endast texta i efterhand – och först ett dygn efter webbsändningen.

Därför skrev HRF till samtliga partier och uppmärksammade dem på att var femte väljare skulle stängas ute från Aftonbladets valdebatt. Vi uppmanade dem att ställa krav på att alla debatter ska vara textade – och inte bara i efterhand, utan när de sänds. Kristdemokraterna markerade mot att Aftonbladets debatt inte textades och kommenterade detta både till HRF och i sociala medier. Övriga partier reagerade inte på HRFs uppmaningar.

När det inte går som man tänkt sig

Inför Almedalsveckan skickade HRF brev till omkring 1 200 deltagande arrangörer, med uppmaning att säkerställa tillgängligheten för hörselskadade. Vi tipsade om HRFs checklistor och erbjöd också rådgivning om praktiska lösningar. Mejlet ledde till att fler arrangörer ordnade teleslingor, men tillgängligheten under Almedalsveckan 2022 var ändå under all kritik. Bara en tredjedel av de 2 000 mötesarrangemangen hade teleslinga, vilket var betydligt sämre än 2019, då över hälften hade teleslinga. Bara 5 procent av de cirka 600 webbsändningarna hade textning.

HRF uppmärksammade den bristande tillgängligheten i en debattartikel i News 55: "En av fem väljare stängs ute från Almedalsveckan". Kritiken lyftes också av HRFs förbundsordförande Mattias Lundekvam i en intervju med SVT Nyhetstecken.

Tillgänglighet kan tyckas vara en självklarhet i demokratiska sammanhang, men bristen på tillgänglighet i Almedalen är ett tydligt exempel på hur det som ska vara demokratiska forum i stället kan stänga människor ute från demokratin. Det är också beklämmande att utvecklingen gått åt fel håll sedan 2019. Utan HRFs insatser hade tillgängligheten förmodligen varit ännu sämre i

Almedalen 2022, men här behöver vi hitta effektivare sätt att få arrangörer att förstå vikten av att använda teleslinga och textning under sina event – och hur man gör för att få det på plats.

Hörselskadades Riksförbunds organisation

HRF är Sveriges största organisation för hörselskadade med cirka 20 000 medlemmar. Vi är en demokratisk medlemsorganisation, som arbetar för att tillvarata både medlemmarnas och alla andra hörselskadades intressen. Verksamheten bedrivs i förbund, distrikt och föreningar. Våra 162 föreningar verkar lokalt, våra 22 distrikt verkar regionalt och förbundet driver frågor på riksplanet och internationellt. De flesta av HRFs medlemmar är med i våra föreningar. Vi har även stödmedlemmar, som är medlemmar direkt i riksförbundet.

HRFs högsta beslutande församling är kongressen, som samlas vart fjärde år och består av ombud från föreningar i hela landet. Hur kongressens beslut ska förverkligas beslutas av HRFs förbundsstyrelse samt av distriktens och föreningarnas styrelser. Mellan kongresserna är förbundsstyrelsen HRFs högsta beslutande nivå. HRFs stadgar, intressepolitiska program och handlingsprogram finns att läsa i sin helhet på vår webb, www.hrf.se/vara-styrdokument.

Bolag och stiftelser

HRFs bolag och stiftelser HRF har två helägda bolag: HRF Hörteknik AB som bedriver försäljning av hörhjälpmedel och batterier och Forskningsinstitutet Hörselbron AB som bedriver forskning, utveckling och kvalitetsutvärdering inom teknisk audiologi och hörteknik.

HRF har också flera stiftelser: Hörselforskningsfonden som HRF instiftade 1989 i syfte att främja forskning och utveckling som kan bana väg för bättre livsvillkor för hörselskadade. Fonden fördelar varje år anslag till medicinsk, beteende-vetenskaplig och teknisk forskning inom hörselområdet. Hörselforskningsfonden delar även ut Stora Hörselpriset till en eller flera forskare som har gjort ”betydande forskningsarbete inom hörselområdet som direkt eller på sikt kan anses ha stor positiv påverkan på hörselskadades vardag”.

HRF har även stiftelser som delar ut stipendier till hörselskadade, döva och vuxendöva samt till föräldrar till hörselskadade och döva barn. I första hand ges bidrag till utlandsstudier, språkresor och till teckenspråkskurser för föräldrar till hörselskadade och döva barn.

Samarbeten

HRF är en drivande kraft inom funktionshinderrörelsen och har ett gott samarbete med andra hörselskadeorganisationer, både i Sverige och internationellt. Dessa samarbeten gör oss starkare när vi driver frågor som rör rättigheter och möjligheter för personer med funktionsnedsättning i allmänhet och hörselskadade i synnerhet. Vi samarbetar även med Ideell Arena där vi ingår i ett nätverk för erfarenhetsutbyte och lärande med särskilt fokus på ledning och styrning. En annan viktig samarbetspartner är branschorganisationen för insamlingsorganisationer, Giva Sverige, där HRF som medlem bidrar med sina erfarenheter och får ta del av kunskap och betydelsefulla nätverk. HRF har också ett utvecklingssamarbete med partnerorganisationen ASHICO (Asociación de

Hipoacúsicos Cochabamba) i Bolivia. I samarbetet ingår även Bolivias Hörselskadades Förbund (FENAHIBO) och hörsselföreningarna i La Paz (AHLP) och Santa Cruz (ASHICRUZ). Samarbetet finansieras med medel från Sida/Forum Syd genom MyRight. Projektets syfte är att stärka föreningarna för hörselskadade i Bolivia så att de kan förbättra situationen för hörselskadade i Bolivia.

Resurser

Inom HRF finns en hög medvetenhet om att vår verksamhet möjliggörs av medlemmars och givares engagemang. Varje krona som investeras i verksamheten vägs mot den effekt och de mål verksamheten syftar till att uppnå. Till våra resurser räknas även vår personal som dagligen arbetar för att verkställa HRFs uppdrag.

Medlemmar, föreningar och distrikt

Engagemanget hos var och en av HRFs medlemmar är kärnan i vårt arbete och utan dem hade vår verksamhet inte heller varit möjlig att bedriva. Dessa personer är en enorm resurs och ger oss möjlighet att påverka både lokalt och nationellt. Inom våra distrikt och föreningar bedriver medlemmarna ideellt arbete med gemenskap, engagemang och hörselsmart kunskap som grund. De är viktiga mötesplatser, där hörselskadade kan umgås under tillgängliga former, med bra ljud, ljus, text och tolkning. Sociala oaser, där medlemmar utbyter skratt och erfarenheter med andra i samma situation. De sprider också hörselsmart kunskap, bland annat genom föredrag, utbildningar och råd och stöd till enskilda, samt driver intressepolitiska frågor på kommunal och regional nivå. Under året har medlemsantalet fortsatt gått ned något vilket nu ska bemötas genom krafttag under de kommande åren.

Finansiering och ekonomi

HRFs insamlingsverksamhet är en nyckel till organisationens finansiering. Utan de givare som lojalt fortsätter stötta vår verksamhet hade vi inte kunnat nå alla de framgångar vi sett under åren. Under 2022 har vi haft en fortsatt nedgång i gåvor från allmänheten. För att möta framtidens utmaningar gör vi under kommande år en satsning på insamlingsutveckling. Andra viktiga intäkter för organisationen är medlemsavgifter och statsbidraget.

I tabellen nedan redovisas HRFs intäkter genom våra nyckeltal:

	2022	2021	2020	2019	2018
Antal medlemmar	20 177	20 669	22 374	23 008	23 635
Gåvor och bidrag (tkr)	47 703	48 072	50 580	53 907	56 638
Totala verksamhetsintäkter (tkr)	54 214	51 531	53 841	58 276	60 987
Totala verksamhetskostnader (tkr)	58 656	54 557	53 619	58 567	57 026
Årets resultat (tkr)	-3 160	-1 793	988	-180	4 070
Eget kapital (tkr)	24 405	27 566	29 359	28 370	28 550

Balansomslutning (tkr)	35 310	39 045	37 197	38 794	36 871
Balanserad kapital/ rörelsens kostnader i procent	35,3	40,2	40,9	36	38,5
Soliditet i procent	69,1	70,6	78,9	73,1	77,4

Rapportens avgränsningar

I Denna effektrapport gäller för HRFs verksamhet i Sverige under 2022. De ekonomiska resurser som redovisats ovan täcker även internationell samverkan samt vårt internationella utvecklings-samarbete. Den internationella verksamheten är dock inte särskilt omfattande eller resurskrävande i jämförelse med vår verksamhet i Sverige, därför särredovisar vi inte kostnader och resurser för respektive område.

Då HRF har en omfattande verksamhet har vi inom ramarna för effektrapporten 2022 valt att under det fördjupande avsnittet avgränsa oss till textningsområdet. Det är ett viktigt område där vi sett goda resultat som får effekt för hörselskadade i Sverige. Vi har även valt att lyfta en insats där vi inte har nått den framgång vi önskat, för att visa på transparens och komplexiteten i vårt verksamhets-område.

Textning och tillgänglighet är ett av fyra prioriterade områden för HRFs verksamhet under kongressperioden 2022-2025. De exakta resurserna som används inom ramarna med arbetet för ökad textning och tillgänglighet är svåra att bedöma då påverkansarbete, rådgivning, kunskaps-spridning och engagemang i föreningslivet är något som genomsyrar allt HRF gör. Under 2022 blev HRF beviljade medel från Allmänna Arvsfonden för att tillsammans med bolaget Funka Nu AB driva projektet "Alla kan texta". Resurserna som beviljats för projektet har inte använts för att uppnå ovan nämnda resultat och effekter, om annat inte uppgetts.